

Fingrid Oy:n 400 kV Anttila-Länsisalmen voimajohtohankkeen YVA-selostus / lausunto ELY-keskukselle

Ympäristöterveysjaosto 12.12.2024 § 114

Valmistelu ja lisätiedot
terveydensuojelusuunnittelija Maarit Lönnroth
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Sipoon ja Porvoon terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, joka koskee Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välillä. Lausunnot tulee toimittaa Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamoon *kirjaamo.uusimaa(at)ely-keskus.fi* viimeistään 3.12.2024. Lausunnon antamiselle annettiin lisääaikaa 16.12.2024. Viestin viitteeksi **UUEDELY/1157/2024**.

Arviointiohjelma ja kuulutus löytyvät ympäristöhallinnon verkkosivuilta www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA.

Tässä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan kantaverkon vahvistamista 400 kilovoltin voimajohtoyhteydellä, jota Fingrid Oyj suunnittelee Anttilan ja Länsisalmen sähköasemien välille. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta. Alustavan aikataulun mukaan voimajohdon rakentamisen edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2026–2028. Hankkeen rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuosina 2028–2030.

YVAssa tarkasteltavia reittivaihtoehtoja on yhteensä noin 38 km, josta noin 31 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle ja noin 7 km uuteen maastokäytävään. Hankkeen kokonaispituus on toteutettavasta vaihtoehdosta riippuen noin 20–22 km. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 m ja nykyisen johdon rinnalle sijoittuessaan johtokäytävä levenee noin 39–41 m. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille.

Tässä hankkeessa ympäristövaikutusten arviointi painotetaan seuraaviin vaikutuksiin, jotka on tässä vaiheessa tunnistettu merkittävimmiksi vaikutuksiksi:

- Ilmastovaikutukset,
- Vaikutukset ekologisiin yhteyksiin ja elinympäristöjen jatkuvuuteen,
- Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen,
- Vaikutukset luontoarvoihin ja luonnon monimuotoisuuteen,
- Vaikutukset lähi- ja kaukomaisemaan.

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten tarkastelu ulotetaan yleispiirteisenä tarkasteluna noin kilometrin levyiselle vyöhykkeelle johtoalueen molemmiin puolin (kylät, taajama-alueet). Tarkemmin on käsitelty voimajohdon välitöntä lähialuetta 0–100 metrin etäisyydellä voimajohtoreitin keskilinjasta. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa selvitetään hankkeen vaikutuksia ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen.

Voimajohdot voivat aiheuttaa ihmisissä terveyshuolta niiden synnyttämien sähkö- ja magneettikenttien vuoksi. YVA-selostusvaiheessa Fingridin asiantuntija laatii sähkö- ja magneettikenttien laskennalliset arvot suunnitelluilla voimajohtoreittivaihtoehdoilla. Sähkö- ja magneettikenttien voimakkuutta ja ulottumista nykytilanteessa ja tulevassa tilanteessa käytetään lähtötietona niiden vaikutusten arvioinnissa. Näitä keskimääräisillä sähkönsiirroilla tehtyjä laskelmia verrataan altistumiselle annettuihin suositusarvoihin.

Lisäksi voimajohdoista syntyy koronamelua, joka voidaan kokea häiritseväksi. Johtimien tai eristimien pinnalla ilmenevät koronapurkaukset kuuluvat sirisevänä äänenä. Ilmiön aiheuttaa ilman ionisoituminen johtimien, eristimien tai muiden pintojen läheisyydessä ja sitä esiintyy lähinnä 400 kilovoltin jännitetasolla. Koronan synnyttämä ääni on voimakkaimmillaan kostealla säällä tai talvella, jolloin johtimiin muodostuu huurretta. Koronapurkauksen välttäminen täydellisesti on käytännössä lähes mahdotonta. Koronan esiintyminen pyritään pitämään mahdollisimman vähäisenä, koska ympäristön viihtyisyyden heikentymisen lisäksi ääni ilmentää energiahäviöitä. Koronan aiheuttama ääni ei ylitä melun ohjearvoja, mutta ääni voidaan kokea voimajohdon välittömässä läheisyydessä häiritseväksi. Ilmiö on ajoittainen ja sääolosuhteisiin sidonnainen.

Voimajohtopylväiden vaikutus maa- ja kallioperään on yleensä paikallista ja vähäistä. Happamien sulfaattimaiden esiintyminen tulee selvittää, jotta niihin liittyvät haitat voidaan tarvittaessa ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa ja rakentamisessa.

Voimajohdon rakentaminen ja pylväspaikat eivät normaalitilanteessa vaikuta pysyvästi pintavesien virtaukseen tai valuma-alueisiin.

Pohjaveteen voimajohtohankkeilla ei ole todettu olevan vaikutuksia. Esimerkiksi vaikutuksia kaivoveden laatuun ja määrään ei ole ilmennyt Fingridin aiemmissa voimajohtohankkeissa. Pohjavesiin kohdistuvia vaikutuksia ja riskejä arvioidaan käyttämällä käytettävissä olevia tietoja pohjavesialueiden ja kaivojen sijoittumisesta suhteessa voimajohtoreitteihin. Arvioinnissa huomioidaan pohjaveden purkautumisriski ja mahdolliset työkonetonnettomuuksien ja kemikaalien käytön aiheuttamat riskit pohjavedelle.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Ympäristöterveysjaostolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

Ympäristöterveysjaosto 11.12.2025
2684/11.05.02.08/2024

Valmistelu ja lisätiedot
terveydensuojelusuunnittelija Hanna Sivéń
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Uudenmaan ELY-keskus pyytää Sipoon ja Porvoon terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, joka koskee Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohtohanketta välillä Porvoo Anttila – Vantaa Länsisalmi. YVA-selostus liitteineen löytyy osoitteesta www.ymparisto.fi/anttila-lansisalmi-voimajohto-YVA. Lausuntojen määräaika on 18.12.2025. Lausunnot tulee toimittaa ELY-keskuksen kirjaamoon [kirjaamo.uusimaa\(at\)ely-keskus.fi](mailto:kirjaamo.uusimaa(at)ely-keskus.fi) Viite on UDELY/1157/2024.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii hankkeen YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena 31.12.2025 saakka. Valtion aluehallintouudistuksen myötä ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyvät tehtävät siirtyvät ELY-keskuksista valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon, joka jatkaa tässä YVA-menettelyssä yhteysviranomaisena 1.1.2026 alkaen. Lupa- ja valvontavirasto ottaa käsittelyssään huomioon ELY-keskukselle lähetetyt mielipiteet ja lausunnot.

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 400 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välille. Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituus on noin 20–22 km toteutuvasta voimajohtoreittivaihtoehdosta riippuen.

Tarkasteltavia reittivaihtoehtoja on yhteensä noin 38 km, josta noin 31 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle ja noin 7 km uuteen maastokäytävään. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 m ja nykyisen johdon rinnalle sijoittuessaan johtokäytävä levenee noin 39–41 m.

Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille.

Reittivaihtoehtoja (VE) on lisätty YVA-ohjelmavaiheen jälkeen. Arviointiselostuksessa tarkasteltavat vaihtoehdot:

Jaksolla I (Anttila-Rimossen) on kaksi reittivaihtoehtoa:

- **VE1/ I** (Anttila-Rimossen, läntinen)
- **VE2/ I** (Anttila-Rimossen, itäinen)

Jaksolla II (Rimossen-Landbo) on viisi reittivaihtoehtoa. Osa reittivaihtoehtojen reiteistä on yhteneväisiä toistensa kanssa:

- **VE1/ II** (Rimossen-Igelträsket-Genaträsk-Landbo)
- **VE2/ II** (Rimossen-Igelträsket-Byträsket-Landbo)
- **VE3/ II** (Rimossen-Haga-Byträsket-Landbo)
- **VE4/ II** (Rimossen-Flyen-Haga-Grannis-Landbo)
- **VE5/ II** (Rimossen-Östergård-Grannis-Landbo)

Jaksolla III (Landbo-Länsisalmi) on vain yksi reittivaihtoehto:

- **VE1/ III** (Landbo-Länsisalmi)

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Ympäristöterveysjaosto katsoo, että esitellyistä reittivaihtoehtoista tulisi valita asutukselle vähiten haitalliset linjaukset. Asutukselle koituvaa häiritsevyyttä vähentää se, että tiheästi asutuilla alueilla jätetään metsäkaistale asutuksen ja voimalinjan väliin.

Voimajohtojen sijainti asutuksen välittömässä läheisyydessä voi mahdollisesti aiheuttaa sähköturvallisuuden vaaratilanteita asukkaille. Voimajohdoista voi myös joissain tilanteissa olla asutukselle meluhaittaa.

Ympäristöterveysjaostolla ei ole muuta huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Pykälä tarkastetaan heti.